

Đavo u telu

Diavolo in corpo

1999.

Realizam je uvek bio grobnica svake utopije, ali i poslednje uporište svih onih koji i dalje veruju u politiku, rad, tržište. Nama koji težimo uništenju svake vlasti, svakog rada, svakog tržišta, ostaje da i dalje gradimo kule u vazduhu. Ali i da uništimo sve one na zemlji.

– Iz uvodnika za prvi broj časopisa *Diavolo in corpo*, Torino, 1999.

*

Imati đavola u telu. Eto jednog izraza koji je, srećom, nadživeo svoje srednjovekovne korene. Nakon što je i poslednja veštica bila spaljena na lomačama Inkvizicije, đavo je nastavio da se uvlači u tela ljudi i da ih isteruje iz učmalosti svakodnevnog života. U tom izrazu još uvek ima nešto sumpora, nečega što miriše na jeres.

Imati đavola u telu znači biti u stalnom pokretu, bez predaha, bez trenutka mira ili pristajanja na uobičajeno. Taj nemir nema ništa zajedničko sa užurbanošću modernog života. Naprotiv: na ubrzane kontrakcije čovekovog Ja, koje nisu izraz spolja nametnute žurbe, već iskra koja izmiče svim utilitarnim očekivanjima, obično se gleda vrlo sumnjičavo, kao na oblik patologije.

Posednutost, opsednutost, fanatizam: mnogo je izraza kojima su branioci onoga što *jeste* oduvek nastojali da likvidiraju ljubavnike onoga što *još nije*. Ali, olako pribegavanje toj dijagnozi otkriva veliku nelagodnost s kojom se ti dijagnostičari suočavaju s nečim što se nalazi u stalnom pokretu, koji nije plod odluke zasnovane na logici, već na težnjama srca. To ne znači da imati đavola u telu znači biti bez razuma. Naprotiv, taj razum ne samo da postoji, već ima i veoma čvrsto uporište. Pružajući se ka budućnosti svojih želja, koje vidi kao ostvarene, taj razum otvara se ka čudu života u svoj njegovoj neposrednosti.

Sve znanje i razumevanje ne mogu nam pribviti reči koje bi olakšale teret onoga što nedostaje, celog jednog života koji treba ponovo izmisliti. Kao i mnogi pre nas, mislimo da se nijedna mogućnost, ma koliko bila nerealna, ne sme osuditi ili odbaciti unapred, da ništa što je život ne sme biti osuđeno na smrt. Kada se otvori ka mestima koja nisu od ovog sveta, pred pojedincem počinje da se ukazuje jedan drugačiji svet, sav u pokretu i bez granica, čije istraživanje jedva da je i započelo. Sav rizik je pre u tome da se izbegne da svakog dana krećemo iz početka. U svakome ko je prešao granicu, to iskustvo izaziva vrtoglavicu apsolutnog. Ostaje nam samo da izbegnemo pad ili samouništenje, čemu smo skloni usled iskustva sa stvarnošću kakvu poznajemo, ali i da ne dozvolimo da se ta egzistencijalna vrtoglavica ograniči na estetsko uzbuđenje.

Tokom vekova strast za nepoznatim je proganjala ljude, ali i tražila olakšanje u umetnosti i nauci. Čovekova žudnja je postala sirovina za malu kućnu laboratoriju u kojoj je bivala izdeljena na doze koje se mogu bezbedno podneti. Bezbednost iznad svega: to je moto sveta koji penziju stavlja iznad avanture. Svako kome taj komfor satkan od navika nije dovoljan, primoran je da sam stvara neki drugi ambijent: drugačiji način mišljenja i osećanja, drugačiji način života. To odmah izaziva napade i podsmeh onih koji se hvale time kako stoje čvrsto na zemlji, zato što to iskoračuje iz okvira mogućeg. A pošto smo svi izloženi pritisku da stalno prilažemo sve moguće dokaze o sopstvenoj uračunljivosti i da vodimo računa o tome kako se ponašamo, često se događa da se potraga za slobodom ograniči samo na period adolescencije. Pobuna je dečija bolest, govore nam sa svih strana. Ipak, u svakoj epohi, u svakoj sredini, tiranija objektivne stvarnosti uvek je

---

¹ U originalu, „sabbie immobili“: „sabbie mobili“ je živi pesak; ovaj je „neživi“, „nepomičan“; naizgled nepromenljiva datost, koja takođe davi. (Prim. prev.)

stvarala odmetnike koji nisu marili za taj kalendar. Mnogi pojedinci i ideje koji su govorili o Utopiji, Nemogućem, Nepoznatom ili Čudesnom – što su sve samo različiti nazivi za uvek istu žudnju koja ih je proganjala – nastojali su da na svaki način izbegnu *neživi* pesak¹ u koji su sa svih strana bili gurani.

Taj *neživi* pesak danas vreba na terenu vladajuće misli. Njena nepomičnost ne treba da zavara; to je nužna posledica ograničavanja na perspektivu sveta u kojem živimo, u potpunosti podređenog zahtevima vlasti i robe. Da bi oblikovala svet po svojoj slici i zahtevima profita, vlast mora da postojeći poredak prikaže kao prirodno stanje stvari. Postojeće društvene odnose ona mora da prikaže i nametne kao večne i obavezne za svako društvo, da bi tako svuda uspostavila vladavinu Progresu, Novca, Rada, Demokratije i Države, kao da je reč o apsolutnim vrednostima. Stvar je u tome da se svuda i u svakome pojedinačno stvori uverenje da je tako oduvek, da će tako i ostati i da tu više nikada neće doći do poremećaja, pobune ili revolucije. Svet u kojem živimo tako nam se predstavlja kao srećno sazrevanje duž linije progresu, koja nas je pravo iz pakla primitivnosti dovela do raja civilizacije, što se nikada ne sme dovesti u pitanje. Sve alternative toj jednosmernoj misli odbacuju se kao blede i neuverljive senke. Odatle ograničavanje na pokušaje da se postojećem da samo drugačiji oblik: levičarska vlada umesto desničarske, radna nedelja od 35 sati, umesto od 40, organski proizvedena roba umesto veštačke, itd.

Realizam je uvek bio grobnica svake utopije, ali i poslednje uporište svih onih koji i dalje veruju u politiku, rad, tržište. Nama koji težimo uništenju svake vlasti, svakog rada, svakog tržišta, ostaje da i dalje gradimo kule u vazduhu. Ali i da uništimo sve one na zemlji.

Bezbroj puta je rečeno da kritička teorija društva ne raspolaže konceptima koji mogu da premoste jaz između sadašnjosti i budućnosti, da ne obećava ništa, da ne otkriva sve posledice i da samim tim ostaje čisto destruktivna. Zaista, kada bismo pokušali da formulišemo neku konkretnu alternativu, to više i ne bi bila alternativa. Mogućnosti jednog drugačijeg sveta toliko su udaljene i nespojive sa univerzumom postojećeg da se opiru svakom pokušaju uklapanja u njegove granice.

Zato svi oni koji nas slušaju, dok pokušavamo da raščistimo teren na kojem ćemo sve dovesti u pitanje, neće čuti ništa. Ali, ništa drugo nije ni moguće. Svi oni koje zaglušuje neprestano brujanje uvek istih dana i znakova, koji smenjuju jedni druge, nikada neće moći da razaberu naš šapat.

Zadržavanje na površnim, banalnim razmatranjima, samo govori da još nismo stigli do najvećih dubina. Naizgled opskurne formule koje izgovaramo služe tome da probude demone koji žive u svakome od nas. Ovde ćemo voditi detaljan izveštaj o njihovoj inkarnaciji. Ovde ćemo se obračunati sa svetom privida. Pokušaćemo da iz njega iscedimo svu njegovu snagu i sve njegove razloge.

Redakcija *Diavolo in corpo*, Torino, 1999.

Anarhistička biblioteka
Anti-Copyright

Diavolo in corpo
Đavo u telu
1999.

„Entrate...“, *Diavolo in corpo*, no. 1, 1999, Torino, http://www.reocities.com/kk_abacus
Preveo Aleksa Golijanin, 2002. <http://anarhija-blok45.net1zen.com>

anarhisticka-biblioteka.net